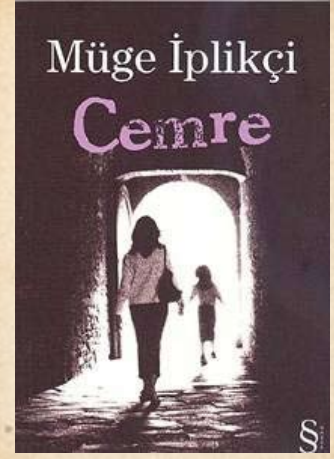


# Bir Kuşak Romanı

Time Out İstanbul



*Semra Koç*

*Müge İplikçi'nin ikinci romanı "Cemre", taze yayınevi Defne Yayınları'ndan çıktı. İplikçi, "Cemre'de, yanılısamalar eşliğinde bir kuşağı anlatıyor. Müge İplikçi, yeni romanını tamamladı; kurduğumuz İstanbul-Washington hattı üzerinden sorularımızı yanıtladı. Çok katmanlı bir roman olan "Cemre", okurundan dikkat bekliyor; iç içe geçmiş hikâyeler, zamanın çizgisel olmayan akışı ve rastlantıyı çokça önemseyen tavrı, kitabı sürprizli kılıyor.*

*- "Cemre" iç içe geçmiş öykülerden kurulu, bol yanılısamalı bir roman. Bu sarmal kurgudan söz eder misiniz biraz?*

Kitaplık dergisinin şubat sayısında Engin Soysal imzasıyla ünlü Fransız yazar Le Clezio'nun ilginç bir söyleşi yayınlandı. Orada yazarın, dünyanın hece hece söylediği uzun cümleyi yeniden bestelediğini söylüyor Le Clezio. "Tüm bunların nasıl ve niçinini bilmeden yapar yazar; korkuyla, mutlulukla, yorgunlukla," diyor ve ekliyor: "Gerçekten ne yaptığımı nasıl bilsin ki, sözcükleri kendi analiz cihazından bin yıl ve on bin kilometre daha önde." Le Clezio'ya sonuna kadar katılıyorum. Dünyayı yanılısama dolu bir dünya olarak görüyorum ve bunu çok tehlikeli buluyorum... "Cemre"deki bu sarmal kurgu, dünyada hissettiğim ve geleceğimizi tanımlayacak olan o belirsiz yanılısama dolu dünya, sevsek de sevmesek de.

*- Nimet ve Yıldız roman boyunca epey karıştırıyor okurun aklını. Kim kimdi, kim neyi yaşamıştı... Dönüp tekrar okuduğum sayfalar oldu; en sonunda da bir "ilişkiler haritası" çıkarmaya çalıştım. Bunu neden tercih ettiniz?*

Okurumu, ilk başta edebiyat adına ciddiye aldığım için. Edebiyatın uzun bir serüven olduğunu ve bu serüvenin hızlı bir okumayla bitmemesi gerektiğini, bir kitabı anlamanın zamana ve tecrübelere yayılması gerektiğini düşündüğüm için. "Cemre" üç hatta dört kere yazıldı. Yazarının böyle bir hakkı elinde tutmasını doğal buluyorum. Çok katmanlı bir kitap. Her katmanı meraklı okur tarafından açılmayı bekleyen, okuruyla birlikte anlam kazanacak bir kitap olmayı amaçladığı için böyle yazıldı. Kaldı ki dört dörtlük bir buluşma da beklemiyor "Cemre"nin yazarı. Nasıl ki Tarkovski'yi, Kurosawa'nın filmlerini ya da daha popülerinden, Kar Wai Wong'un 2046'sını seyreden insanlardan dört dörtlük bir anlayış ve kavrama bekleyemiyorsak; "Cemre" için de aynı şey geçerli. Anlaşılmamasından şikâyet mi? Nefret mi? Onların da başımın üstünde yeri var.

*- "...Şimdiki zamanın içine girmek zorunda..." Romandan bir alıntı bu cümle. Net tarihler verdiğiniz halde zamanda belirsizlikler, kaymalar var. "Cemre"nin bir zamanı var mı?*

Oradaki cümle Yıldız'ın gelgitine metin içinde verilmiş olan bir uyarı. Elbette bir zamanı var romanın. 1986'dan 1990'lı yıllara ve oradan da 2005'e kadar geliyor. Ama umduğumuz sırada ve kurgulama teknikleriyle değil. Kayma dediğiniz, kitabın klasik zamansal algıdan ayrıldığı nokta. Ve bunu yaparken tüm geçişleri çizgisel olmayan bir tarih anlayışıyla yapıyor. Manuel De Landa'nın kitabını referans verebilirim; çok yeni Türkçeye çevrildi. Daha da derine Hegel'e kadar gidebiliriz ama o zaman insanları biraz daha

bunaltmış oluruz.

”

**-Romanda bazı kişiler anlık görünüyorlar. Bir an ortaya çıkıp bir şey söylüyor ve kayboluyorlar. Bu yan karakterlerin okura bazı anahtarlar vermek üzere kurguya dahil olduğu söylenebilir mi?**

Kesinlikle. Kapalı bir metin “Cemre” ama hiçbir şey boşuna değil.

-Polisiye bir tadı var kitabın ama bir yanıyla da bu tada meydan okur bir hali var. Neler söylersiniz bunun için?

**Polisiyeye kafa tuttuğunu sanmıyorum. Olsa olsa yazarıyla eğleniyordur o sırada. Yoksa polisiyeyi sever “Cemre”nin yazarı!**

**-Bir yanıyla bir kendini arayış hikâyesi, diğer yanıyla Türkiye yakın tarihi ve güçlü bir metafor olarak ayna. Aynı zamanda bir kadın romanı belki. İki isim (iki kadın demiyorum) ekseninde bir hayat tanımlaması. Nasıl bir fikirden çıktı bu roman?**

Bir kuşak romanı diyebiliriz. Sadece onu söyleyebilirim. Time-out ihtiyacı duyan bir kitap... “Geleneksel kurgulu bir kitap yazmayacağım ve ne görüyorsam onu yazacağım” fikrinden çıktı bu dik kafalı “Cemre”. İlk sorunuza verdiğim yanıt doğrultusundaki duygular eşliğinde: Korkuyla, mutlulukla ve yorgunlukla... Hayatı böyle gördüğüm için.

01.05.2006